

КОРОВ

(одломак из романа *Сијурна кућа*)

Сада је већ заборављено. Постоји, али избрисиво је знање о њему. Оно је *било*. То је тако лако – завитлати све у прошлост. Лет у бивше лакши је од ваздуха. Врховна власт опстанка има своју силу – потискивања. Необорива је попут њој комплементарне гравитације. Но, срећа је да о свему овоме нико не мора да мисли, да, како то људи често кажу, *разбија лаву*. Замајани смо оним што се тренутно дешава и врло свесни чињенице да дан има само двадесет и четири сата. Сви смо склони олакшавајућим околностима.

Ивана је заволела историју онда када је схватила да је познавање прошлости најбржи и најпоузданији начин да сазнамо оно што нас занима о садашњости. Када је то, за њу тада свеже откриће, саопштила свом професору историје у средњој школи, добила је јединицу коју је једва поправила не стигавши даље од тројке. Професор је њен исказ доживео као *личну увреду!* Нагласио је да код њега више никада неће имати петицу *из принципа*.

Слично је реаговао и директор катедре за историју, много година касније, када је чуо да се „његова узданица“ није посветила науци, већ се „бави некаквим интернетом, сачувај боже“! Ивана се насмејала. Али не осино, не због тога што су је у тој енглеској фирми изузетно ценили и сходно томе плаћали, нити у инат овдашњим коментарима: „Тако млада, а већ онолико зарађује!“ Она је једноставно имала срећу да јој то што воли и уме да ради добро плате. Срећу примећују углавном они који је немају. Ивана се насмејала зато што је била слободна да реагује онако како се у том часу осећа. За њу је професорски јед био класичан пример апсурда.

Изузетно мали број пријатеља је разумео њену природну лакоћу кретања кроз живот. Да не говоримо о онима који нису претендовали на то да је *љознају*. Није марила. Предавала се људима читавим бићем потпуно глува за упозорења о опасности изостајања дистанце. Многи су ту ретку особину доживљавали као површност, а она је неизоставно кажњива, или су објашњење налазили у Иванином хороскопском знаку – Близанац. Она се није љутила ни онда када би јој то рекли у лице. Ту и тамо би је зачудила одбојност према речи *ваздушасџо*, али није обраћала пажњу на оно што је *већ њрошло*. Наставила је да воли историју која се потврђивала у садашњости, мада ју је посао бацао с једног на други крај планете брзином која не оставља много простора за старе љубави.

* * *

Земља се обнавља и тако што је затрпавају свеже ископаном земљом. Све што чами на њеној површини и што се макар мало не креће, само је земљина храна. И још кажу *ђубриво*. Из неког разлога увек понове да без њега не би било ни нас. Оно што је ново јесу нови слојеви, свеже нанесени. Испод њих је заборав. Чека да дође на ред, да га стопљеног са околним талозима бившег, покопаног, поново извуку на површину у неком новом *циклусу*. Ту реч воле у свим земљама. Анкете показују да она многе испитанике подсећа на циркус у који су једва чекали да иду кад су били деца. Познат им је звук те речи, на свим језицима. А језик, попут воде, памти. Памти и себе, у некој верзији, како то већ налаже ђудљиви механизам меморије.

Никада неће бити то што је било. Нити нестати. Чека да буде прерађено у нешто за сада непознато. Оно памти себе и сваку своју наредну појаву коју људи, у највећем броју, називају *формом*. Нечији живот чека да га неко други уобличи у своју причу. Похрањен одевни предмет чуће кад-тад да се *овакве шканине више не производе*. Бивша хаљина постаће нови пар рукавица којима се сви диве будући да су *уникал*. На отварању изложбе ликовни критичар говори о *колажу прошлости* показујући руком с времена на време дело сачињено од старих фотографија. Из откривеног извора навире *чиста вода* и опија укусом молекула пуних упамћеног. Млад, тек изникли плод, кроз стабло и даље доји мајка земља храњивим састојцима дубина.

* * *

Људи, најблаже речено, не трпе ђубре. Мрзе га и добар део живота проводе у борби са оним за шта сматрају да је вишак или штетно. Када их ђубре потпуно излуди, викну, опсују у себи или наглас, свакако припрете: *Искоренићу ја тебе заувек!*

Био је то први шок за Ивану пошто је ступила на ново тло – процена ђубрета. Пре тога су је ужасно нервирали они који за неку земљу не само искрено, већ с гађењем кажу да је *сирана*. Па земља је иста, свуда је наша земља! Разлике су здраве, без њих бисмо угинули! – веровала је све док није чула да ту где је пристигла маслачак називају коровом! Згранула се. Зар тај прелепи жути цвет који је заволела у најранијем детињству? Отац би је редовно изводио у шетњу у неки од београдских паркова *да геће буде што дуже на свежем ваздуху*. Мајка је користила ту прилику да поспреми собу у којој су живели, скува ручак, опере веш. Мала Ивана се никада није вратила кући без букетића од цветова маслачка *за маму*. Често уморна мама би се тада осмехнула, пољубила је, захвалила и пажљиво положила маслачак у чашицу са водом.

У овој земљи људи су водили прави рат против маслачка – корова! Читава индустрија се посветила обрачуна са жутиим цветом. Становници су у својим подрумима или гаражама слагали залихе џакова с хемикалијама за које је сваки од многобројних произвођача гарантовао да је *његов* отров најефикаснији. Ивана је у чуду разгледала џакове у различитим бојама и на сваком вешто осмишљен лого искоренитеља. Једноставне сличице дочаравале су осмех, клонули цвет, травњак без ичега на савршено равной зеленој површини, дланове који аплаудирају. На зиду, изнад џакова, уредно

постројене висиле су лопате и лопатице различитих димензија, грабуље и грабуљице, читав арсенал рукавица свих величина, боја и од материјала који је у сваком случају *еколошки*.

- Немој да убијеш тај цвет! – завапила је када је први пут видела како Патриша бесно поткопава маслачак како би се *једном заувек ошарасила њој корова*.

- Да ли си ти нормална?! – викнула је Патриша знатно јаче него што је било потребно да би је Ивана чула на другом крају врта обима мањег београдског парка. – Зар треба да допустим да *он* уништава *моје* цвеће?! Заборави!

Стицајем околности, наредне четири године провела је на Патришином земљишту. И заиста, умало да заборави на лет, иако је током тог периода бар десет пута летела од Америке до Европе и назад. Ваздушаста Ивана, осмехнута и кад је најтеже, одједном се нашла у ситуацији перманентног чуђења. Оно је у њој изазивало само немоћ, страх да се са том немоћи неће изборити – добити рат. Никада није толико плакала. Никада јој сузе нису више пријале – знак да је она и даље она, премда у земљи чуда. Њене сузе. Њен вишак.